

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΟΔΟΣ ΚΥΝΟΣΑΡΓΟΥΣ ΑΡΙΘ. 36
ΚΑΙ ΟΔΟΣ ΝΙΚΗΣ ΑΡΙΘ. 2
ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ ΤΙΜΑΤΑΙ
15 ΔΕΠΤΑ 15

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

Η ΦΥΣΙΣ

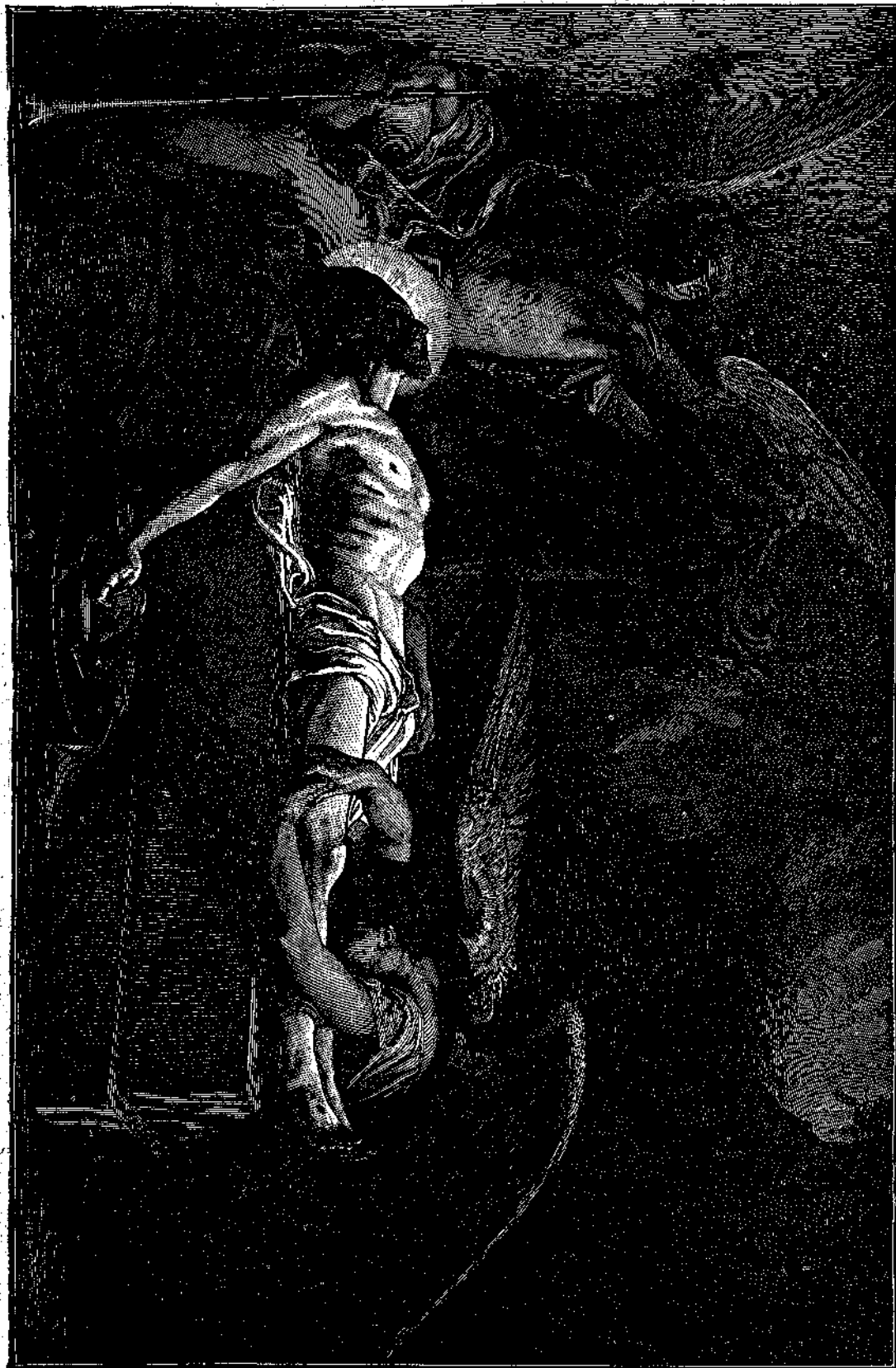
ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΣΥΝΑΡΟΜΗ
Εν Ελλάδι, έτησία Δρ. 8
» » έξάμηνος » 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ έτησία Φρ. 12
» » έξάμηνος » 7

ΕΚΔΙΔΙΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Επί τοῦ Σταυροῦ, ὑπό Δ.Α. (μετ' εἰκόνα). — Τό πένθος, ὑπό Δ. Α. Αναστ. — Ἡ μάχη τοῦ Βατερλώ (συνέχεια καί τέλος) ὑπό Φ. Π. — Τό ἀπόρρητον τοῦ ψυχορραγοῦντος (ἀνέλδοτον) ὑπό Ρ.δ. — Ἡ 23 Μαρτίου, ὑπό Κ. — Ἀλληλογραφία τῆς Φύσεως. — Ὀλίγα δάκρυα τῆς ἁώ-
ρας θανούσης Μαρίας Φρ. Πρίντζη ὑπό Δ. Χ. Φ.

Η ΖΩΗ ΕΝ ΤΑΦΩ.

ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Γλυκός, συντετριμμένος το σώμα εκ του μαρτυρίου, θύμα και σωτήρ της ανθρωπότητας, πελαγοδρομούσης εν τη άμαρτία, ήμερος, με τον επώδυνον στέφανον της καταδικωμένης άρετης, εκπνέει επί του σταυρού Ιησούς ο Ναζωραίος. Το πνεύμα, όπερ εφώτισεν, ήγγισε και ελάμπρυνε την ανθρωπότητα επτερύγισεν εις τον ουρανόν, όθεν εξεπέμφθη, επανερχόμενον εις τον Άγιον Πατέρα. Η άθάνατος εποποιία της Χριστιανικής θρησκείας απόλλυσι τον θεόπνευστον ψάλτην της. Η Άρετή και η Δικαιοσύνη εύγνωμοσύνησσι έπτανται περί αυτόν, ένφ της Άθανασίας ή χρυσή αίγλη εν τη σκοτεινή του Γολγοθά κορυφή χύνει φώς Ουράνιον, εύαγγελίζομενον τοις θνητοίς ζών άναταξίαν του πλάσαντος Θεού.

Ο σταυρικός θάνατος του Ιησού είναι ή περιφανεστάτη εκδήλωσις της θείας δυνάμεως, ήν και τυφλοί πιστεύουσι και ήν άθεοί υποβάλλονται ήτο ή άναμενομένη Άναγέννησις της πιστευσάσης ανθρωπότητας.

Τετέλεσται! Υπήρξεν ή τελευταία λέξις, ήν εξέφερον, έμειψαν, εψιθύρισαν τά ώγρά χείλη του Διδασκάλου. Ητο ή λέξις, ήτις ανέβλυσεν εκ του αίματος της καρδιάς του, καθ' ήν στιγμήν απέφυχτο, ήτο ή λέξις, ήτις συνεικέντρον του βίου αυτού άπαν το μέγα έργον, ήτις υπήρξε το στέγασμα του ήθικου οικοδομηματος, ύπερ ου έδιδάξεν, ή άτίμητος κορώνις του έργου, ύπερ ου έμαρτύρησεν. Έπερατώθη το έργον του επερατώθη κατ' άκολουθίαν και ή ζωή του. Η άποστολή του έληξεν ένδοξως, θείως, άποτελεσματικώς. Ο Σταυρός άνεκνήρυχθη το λάβαρον της άνανηψάσης ανθρωπότητας και ή διδάσκαλία του Ναζωραίου Ευάγγελιον του ανθρωπισμού.

Ο άναμορφωτής Ιησούς πόσον παρεξηγήθη! Ένομιόθη ύπό των ταπεινών ότι έβαινε προς τόν κοσμικόν θρόνον, ότι έγεννήθη ανθρωπος φιλόδοξος! Έσοκοφαντήθη, διεβλήθη, αλλ' άκριβώς ίνα άνυψώθη, ίνα θριαμβεύση. Έζητήθη ο θάνατός του και έπρεπε να έπιτευχθή, ίνα άναστήθι και άναστήσθι τον κόσμον. Περιβλήθη άκάνθινον στέφανον, διότι μόνον ή άκανθα δέν είχε μιανθή εκ της άμαρτίας. Προσηλώθη εις τον σταυρόν, ως ο άρχαίος Προμηθεύς επί του Καυκάσου, μάρτυς των άγώνων του ύπερ φωτισμού, ύπερ ήθικης και πνευματικής επιρρώσεως των ανθρώπων. Έποτίσθη όζος και χολήν, ως ο Σωκράτης το κώνειον, ως οι μεγάλοι άνδρες ύφίστανται των πολλών την καταδρομήν και την βίασαν. Είς τον βίον του Ιησού όλα εκπληκτικά: εις τον θάνατόν του υπεράνθρωπα, ασύλληπτα ύπό της διανοίας. Ω! ο Ιησούς υπήρξεν ο μόνος άπρωτος ανθρωπος. Και ήτο έπίμενον τουτο, άφου υπήρξε Θεός αληθινός εκ Θεου αληθινού.

Ουδείς έφθασε το ήθικόν μεγαλείον του Ιησού από της Δημιουργίας: την διδάσκαλιαν αυτού άπλην, άγνήν, ασάλευτον, ένάρτεον, παγκόσμιον, αιώνιαν, έθεμελιώσεν ως ουδεμία ανθρωπινή μεγαλοφυία. Κατέκτησε τον κόσμον άνευ της βίας των όπλων και της αίσχύνης της καταδυναστεύσεως: μόνον δικ του λόγου και του παραδείγματος. Νίκη άνευ αίμάτων, θρίαμβος άνευ καταστροφής! Ητο αληθώς άδύνατον να συναντηθή ή γη με τον ουρανόν και ν' ανταλλάξωσιν όρκον πίστεως άνευ του Ιησού, άνευ του θανάτου του. Ο Ιησούς κατεβίβασε τον ήλιον του ήθικου κόσμου επί της γης και ήρε και εξήγησε την άπιστίαν από των κατοικιών της. Οι λόγοι του είναι τόσο άδιάσπαστοι, χρυσοί κρίκοι συνδέοντες Θεόν και ανθρωπον, ώστε οι αιώνες θά παρέρχωνται άνίσχυροι πρό αυτόν και άμείωτον θά φέγγη το φώς της λατρείας, του σεβασμού, της πίστεως των θνητών προς τον κοινόν αυτόν Πατέρα. Ιδού διατί εις τους παναγίους πόδας του Έσταυρωμένου κλίνομεν το γόνυ και την κεφαλήν, και άλγούντες, μετανοούντες μετεωρίζομενοι, εύλαβώς προσκολλώμεν τά τρέμοντα χείλη και συγκεντρούμεν την εκπνελημένην διάνοιαν, σωρώμεθα ίνα λατρεύσωμεν εκείνον, ου ή πνοή υπήρξε σοφή διδάσκαλία και ήδεα εξήγησις, ου πών βλέμμα πηγής άνεξαντήλου άγαθότητος και συγγνώμης, το δάκρυ, δρόσος εις τας καταπε-

πονημένας ψυχάς, νάμα άνακουφίσεως και σπονδή άγάπης, ο θάνατος άρραβών της ζωής εις αιώνα τον άπαντα! Ιδού διατί τας ήμέρας ταύτας του Πένθους της Έκκλησίας αισθανόμεθα έαυτούς κρείττονας, ιδού διατί ζητούμεν ν' άνυψώσωμεν πνεύμα και ψυχήν εκ των ταπεινών της βιωτικής πάλης ασχολήσεων εις κυανωτέρους όρίζοντας και να εύρύνομεν τά στήθη εις την έίσπνοιήν του μουσικού άρώματος, του εκ της άναπαραστάσεως του εν Γολγοθά δράματος άποπνεομένου.

Κλίνομεν το γόνυ πρό του γλυκυτάτου Έσταυρωμένου ίνα άνυψώσωμεν την διάνοιαν. Άνυψώσωμεν την διάνοιαν, ίνα σώσωμεν την ψυχήν.

Έκ της ταπεινώσεως ή άνύψωσις: ο Ιησούς εκ της φάτνης κατέληξεν εις τον Ουρανόν.

Άλλά διατί έσταυρώθη τόσο άνοικτειρόμωος ο Ιησούς; Άπλούστατον διότι ευηργέτησεν. Ηγάπησέ και έφραγγελώθη, έδίδαξε και έχλυασθη. Ο ανθρωπος δέν ειγεν έτι γνωρισθή με την θεότητα: και παρεγνώρισε και ήσθήσεν. Άλλ' όλοι αι πλάνα δέν διαρκούν πολύ και ή πλάνη των ανθρώπων εύθως διεσπάσθη, άφου ή δοξα υπήρξε δι' εκείνον μαρτύριον. Την άρχαίαν δάφνην άντεκατέστησεν ή άκανθα: δι' άκανθών εινε έστρωμένη ή οδός της άρετης, ήν τόσο εύθαρσώς, άπερισπάστως ώδεισαν ο άνυπόδητος, ο μη έχων ποδών κερφαλήν να κλίνη Υιός του Θεού. Άλλ' οίος Υιός! Ευπειθήσθι: θυσιασθείς χέρην της άγάπης: και της δικαιοσύνης, ύποστάς άδικον καταδικήν και φρικτήν βίασαν, χωρίς τά χείλη του να διαφύγη άρξς κραυγή. Διετήρησε την άταραξίαν καθ' όλην την αυθάρετον και οικτράν κατ' αυτού δικήν. Έπιστάθησιν αληθώς οι λόγοι του Όρατίου:

Justum ac tenacem propositi virum
Non civium ardor prava inbentium
Non vultus instantis tyranni
Mente quatit solida...

Έάν ο Σωκράτης, όστις ήν το άρχαίον πρότυπον της ήθικής, λαμβάνων το κώνειον, ως άμοιβήν, επί τουτο μέχρις τρυφής γαλήνιος, ουδέν οικτρόν παρίσταται εις τον τοιούτον γλυκύν θάνατον: άλλ' ο Χριστός μετά μείζονος καρτερίας έμμένων, εύλογών αυτούς τούτους τους δημίους, ύφίσταται ως Θεός τον θάνατόν του, θάνατον ύβριστικόν, όδυνηρόν, φρικτόν! Ικαγή μεταξυ σοφού και Θεού άποστασις!

Δέχθητι, Διδάσκαλε της Άνθρωπότητας και μάρτυ της αληθείας, τον άσπασμόν του πρό του Σταυρού σου προσερχομένου της γης οδίτου: την θερμήν των δακρύων, την σιγήν της μετανοίας, το σύμβολον της πίστεως ως θυμίαμα εις τον μέγαν θάνατόν σου πρόσδεξαι. Πάντες δε οι θνητοί άναγνωρίζοντες την θεότητα του Έσταυρωμένου, άς επαναλάβωμεν τους λόγους, ους νεώτερος φιλόσοφος, ο γνόφος Ρενάν, λέγει περατών το πολύκροτον επάναστατικόν αυτού έργον:

« Άναπαύου ήδη εν τη δόξη σου, εύγενή μύστα! Το έργον σου συνετέλεσθη, ή θεότης σου έστερέωθη. Μη φοβού πλέον μήπως καταπέση το οικοδόμημα των Σών άγώνων. Έν τώ μέλλοντι, άπρόσβλητος εκ των βελών της σαθρότητος, θά παρίστασαι βοηθός από του ύψους της θείας ειρήνης των άπειρων συνεπειών του Σου έργου. Άντι άληθδώνων όλιγων ώρών, αίτινες όμως δέν προσέβαλον την μεγάλην σου ψυχήν, εξηγόρασας την έντελεστάτην άθανασίαν. Επί μιριάδας έτών ο κόσμος θά εξαρτάται από Σου! Σύμβολον της αντίφάσεως ήμών, Συ έσαι το σύνθημα, περί ο δοθήσεται ή μεγίστη των μαχών. Μυριάκις μάλλον ζών, μυριάκις προσφιλέστερος από του θανάτου Σου ή κατά τας ήμέρας της εκ του κόσμου τουτου διαβάσεώς Σου, τόσο θά καταστής ο άάχρογωνιαίος λίθος της ανθρωπότητος, ώστε ο άποχωρισμός του ονόματος Σου εκ του κόσμου τουτου ήθελε σαλεύση αυτά τά θεμέλια του. Μεταξυ Σου και του Θεού, ουδεμία πλέον διάκρισις. Όλος νικητής του θανάτου, κατάλαβε το βασίλειόν Σου, εις ο θά Σε άκολουθώσιν εις άεί διά της βασιλικής οδού, ήν έχάραξας, λατρευται!»

ΠΕΝΘΟΣ

Λοιπόν πενθεί και το Άπειρον! Είς ρέμβην λοιπόν και το Πάν παραδίδοται. Ω! τουτο είναι μέγα εν τη πραγματικότητι αυτού, είναι ύψηλόν όπον και επάβλλον. Η νεφέλη, ιδού σήμερα της θλίψεως και της άθυμίας ή ειλκρινεστέρα εν τη Φύσει εκδήλωσις! Ιδού της Υπερτάτης Δυναμείως το ύπατον άναμφηρίστως της μελαγχολίας κορύφωμα!...

Πρό του ύπερφυούς θαύματος, του εκτυλιχθέντος εν άκασή αυτού τή φρικαλέοτητι επί του λοφου τού Γολγοθά, πρό του δαιμονίου εκείνου δραματός, ου τινος έκκαστη σελίς έχει γραφή δι' αίματος ύπό των άπαισιων σταυρωτών της Ιουδαίας, επίνθει σύμπας ο Κόσμος. Καθολική των πάντων άνατροπή έδώ επί της Γης, ζόφος, σεισμοί, καταιγίδες άπετέλεσαν την έντονωτέρα άπήχησιν της μεγάλης φωνής, ήν άφιε από του Σταυρού ο μέγας Ευεργέτης. Άνω, εν τώ Ουρανώ γενική σκοτοδινή, εκλείψεις. θυσελαι ένέφαινον το μέγα άλγος, όπερ ο μέγας Πατήρ, ως Πατήρ, ήσθάνετο ύπερ του σταυρωμένου Υιού Του...

Γυναϊκές τινες άσθενείς, ών ίσως ποτέ ήδύ και ήσειμον του Υιού του Άνθρώπου βλέμμα έδονησεν ήχηρότερον της εύγενοϋς και εύαισθητου αυτών καρδιάς την χορδήν... όλιγοι φίλοι, ους ή άπρωσπέλαστος του Βασιλεύοντος των ήθων ταπεινοφροσύνη άνήγαγεν εξάκινυς εκ της λήθης εις την αιωνιότητα, έβρήνον τότε επί τώ φρικώδει θανάτω του μεγάλου Μάρτυρος περί τού ίεροϋ Ξύλου της Άθανασίας έμυκάτο, ως μαινομένη θάλασσα, ο άποτρόπαιος εκείνος σурφετός των Γραμματέων και Φαρισσαίων διατόρως κραυγάζων, ένφ από των θείων, από των μελιχίων εκείνων χειλέων εξήρχετο, μυρίων άνθών εύωδιστέρα, ή τελευταία, πλην ύπερτάτη έκφανσις της προς τόν πλησιον άγάπης, ή έντελεστάτη εκδήλωσις της ιδανικώτερας άμνησιακίας και αυταπαρνήσεως...

Παραπέτάσματα ναών αίσιχίζοντο: τότε εν ριπή από άνωθεν εις κάτω: οι φυσικοί, οι άμετάβλητοι, οι αιώνιοι της Δημιουργίας νόμοι επαύσαντο προς στιγμήν λειτουργούντες, το άρχαίον χάος ήρξατο αίφνης άναγεννώμενον εκ της τέφρας του..., ο θεός της Άρετης Διδάσκαλος, ο γλυκίος Ιησούς ύφίστατο τον άπώματον, τον αυθαδέστερον των θανάτων συγχώρων... αΜείζονα ταύτης άγάπην ουδείς έσχεν, ίνα τις την ψυχήν αυτού ή ύπερ των φίλων αυτούς.

Μετά δεκα ένέα όλοκλήρων εκατονταετηριδών διηνεκή περί ύπάρξεως άγώνα, κατόπιν αναριθμήτων προσκομμάτων και δυσχειριών, άς κατά την περιτελειώδη αυτής πορείαν διά μέσου των αιώνων εύρεν ή θεοπεσία του Χριστού θρησκεία, ή άνάμνησις της μυστηριώδους όσον και φοβεράς εκείνης τραγωδίας εξακολουθεί ήχούσα μυστηριώδιστερον εν ταις διανοίαις σύμπαντος του πεπολιτισμένου χριστιανικού κόσμου. Η Φύσις, μήμηνα πιστή του μεγάλου εκείνου παγκόσμιου πένθους, περιβάλλεται την πένθημον αυτής στολήν κατ' έτος και, κατηφής και ρεμβώδης, διεγείρει διά της μελαγχολικής αυτής όψεως εν ταις ψυχαίς των ανθρώπων μύρια γοητευτικά συναισθηματα, ζωφρας των παρελθουσών έποχών άναμνήσεις...

Άλλ' είναι μικρόν τουτο άρά γε; δύναται λοιπόν το τοιοϋτον ν' αντιπαρέληθ άπαράτητον;

Έν τώ έγώισμφ ήμών παροφόμεν πών ο,τι δέν κατανοούμεν, και δέν κατανοούμεν πών ο,τι μετ' επιπολαιότητος βλέπομεν. Τά πλείω σχεδόν άποδίδομεν εις τυφλήν σύμπτωσιν: οικτρά πνευματική μουπίχ κυριαρχεί ήμών πάντων και πών ο,τι ή πεπειραμένη ήμών διάνοια άδυνατεί να κατανοήση άνάχρον άναιδώς εν τώ κύκλω των άποτελεσμάτων της Τύ-

χης: «όσα άν παρά νόμον ζυμβή την Τύχην είώθαμεν αίτιάζεσθαι!»

Ε! σεις ύλισταιί, άδηή κοινωνικά άποδράσμετα, ών την σαθράν και όσημέραι άποσθεννυμένην ύπαρξιν μόνος ο οικτος και ή επείκεια έχρι τουδε υπεβάστασε, σεις, οι διαβλεπόντες τά πάντα ύπό το πρίσμα του μηδενισμού και της άπελπιστικής των όλων άποσυνθέσεως, ειπέτε ήμιν τίς ο ήθωνών την πορείαν των άνωθεν ήμών αιωρουμένων νεφελών άτρυών; πώς εξηγείτε το ήδύ, το ουράνιον, το θεϊόν εκείνο αίσθημα, όπερ πληροί σήμερα καθολοκλήρως την πεπονημένην ήμών καρδίαν; έρμηνεύσατε ήμιν άποχρώτως την άνέκφραστον εκείνην μυρμυκήσιν την διαχορμένην καθ' όλον ήμών το σώμα, καθ' ήν στιγμήν εξέρχεται σελαγίζων του Θουιαστηρίου ο Σταυρός.

Υπερβεν του πολυκυμάντου Ωκεανού των βιωτικών άγώνων, έφ' ου αίείποτε σχεδόν έπεπόλασε του Μαρτυρίου ο στέφανος... , υπεράνωθεν του άποτυφλωτικού κοινοριού των προλήψεων και των μολυσματικών άγυρτολογημάτων, άτινα διεσπειρον άνα τον κόσμον ή άμάχθεια και τά ψευδή των ύλοδοξούντων, διαφαίνεται, τανύον τας τεραστίας αυτού πτέρυγας επί πάσης της Γης, το φάσμα της Άναγεννήσεως, άκτινοστέφης επίπλανόμενον επί των έπλλξεων εύουτέρου Μέλλοντος, ... τή μεν μιά χειρί άφρόεσαν και πολύπτυχον την σημάχην της Πίστεως και της Έλπίδος εύθαρσώς άνεχόν, τή δ' έτέρα το ίερόν της Άγάπης και της Ειρήνης έμβλημα...

Ο Σταυρός, όν έδημιούργησεν επί του Γολγοθά ύφίστη του Υιού της Παρθένου συγκατάβασις, ύφούται βαθμηδον προς το άίρωμα της άναγεννωμένης ανθρωπότητος...

Ιδού ο τελικός σκοπός της Ιστορίας, ... ο τελευταίος σταθμός της Προόδου...

Αφιέμενος κατά μέρος σήμερα πΰσαν ιδιοτελή σκέψιν, πάντα περιφύλατον σκοπόν, στρέφω εύλαβώς και έν κατανώξει προς τον Ουρανόν το βλέμμα, προς την Φύσιν, προς το Σύμπαν. Δέν υπολαμβάνει τις ότι και τουτο άναμνησκειται των Παθών του Δημιουργου αυτού, ότι συμπνεθεί και τουτο, ότι και τουτο συμπάσχει σήμερα επί τη άναπολήσει της καταπληκτικής εκείνης εποποιίας; Ω! πόσον έπίδρα επί της ψυχής μου ή θεωρία αυτή του στερεώματος! Ω! πόσον εξάγει την φαντασίαν μου! πόσον λεπτύνει τας έμφύτους της καρδιάς μου όρμας!

Έάν ήτο δυνατόν ή γλυκεία αυτή γαλήνη, ή εξαπλουμένη σήμερα άνα το άχανές, να έφρηλοϋτο όμοίως και επί των ψυχών άπάντων ήμών: εάν ή θελξίθυμος και ποιητική αυτή της Πλάσεως άποψις ήδύνατο να έπιρρίψη επί του καταχειμαζομένου τουτου σκηνώματος θερμήν τινα και ζωογόνον άκτίνα άμερίμνου εύδαιμονίας, ώ! τότε εν όποιω άτερμονι πελάγει ύψηλών ρεμβασμών και έκστάσεων ήθέλοεν άπαντες βυθισθή! όπόση τότε μετροπαθήει και άταραξία ήθελε κατακλύσει πανταχόθεν την εύπαθή ήμών καρδίαν!

Ουρανός σεμνός, ήμερος, πρξός, ως ή μέγλη του σεπτου Νυμφίου ψυχή ή άσπίλος και γαλακτόχρους αυτή όθόνη μη δέν άντανακλά πιστώς, μη άκριβέστατα δέν άποτυποι την μεγαλοπράγμονα εκείνην καρδίαν εν όλη αυτής τή γαλήνη και αίγλη, εν πάση αυτής τή θείχ πραότητα; Ιδού λοιπόν αύλαία σοβαρά, άγνή και άμόλυτος μετά μεγαλοπρεπείας επί της σκηνής του βριθαλγούς τουτου κόσμου εξελισσομένη, επί της σκηνής, ήν, αίματοπληστον, εξήγγισεν εκ της θεϊκής κατάρας το Σωτήριον Πάθος.

Μεταστρέφω αύθις άμφιρρέπων τους όφθαλμούς μου περί και έκπυχλον, έν άπαστραπτούσαις άνταυγαίαις, παρίσταται πρό έμού φασματώδες το ένδαγμα του εξηγιατμένου Ξύλου: ή φλεγμαίνουσα φαντασία μου άναπαριστά έπ' αυτού προσεπικαθηλωμένον τον α παρά πάντα βροτούς

1) Θεουκώδης.

ώρατον κάλλει; ἐνῶ τὸ πνεῦμα μου, ἀπηλλαγμένον πάσης κοσμικῆς ἐπιηρείας...

«Διαυγάζουσα ἑλπίς, συμβολικῆ Σταυρῆ, οὐράνιον δῶρον, σφρηλατηθῆν ἐν ἀλήτοις στιγμαῖς ὑπερτάτης αὐταπαρνήσεως...

«Ἐστὴν ἀποτόμως. Ἐξώθεν τῆς οἰκίας μου διήρχετο ὁ Ἐσταυρωμένος, ἡ ἐπιθυμία μου ἐπληρώθη....»

Ἀθήνησι 1892

Δ. Α. ΑΝΑΣΤ.

Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΑΤΕΡΛΩ

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Ἡ αὐτοκρατορικὴ φρουρά.

Τὰ λοιπὰ εἶναι πασιγνωστά. Εἰσέβαλε τρίτος στρατός, ἡ μάχη ἀμέσως ἐκδηλώθη, καὶ αἰφνῶς ἐβρόντησαν ὄχθοι κινούμενα ἐξ πυροβόλα νέα.

Ἐπὶ τῆς φοβερᾶς καταστροφῆς ταύτης εἰσῆλθεν εἰς τὴν γραμμὴν τῆς μάχης καὶ ἡ αὐτοκρατορικὴ φρουρά...

Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ὁ οὐρανὸς ἦτο νεφελώδης. Κατ' ἐκείνην ὥρην τὴν στιγμὴν, ἦτο ὀχθὸν ὥρα ἐσπερινή, ὅτε ἠνοίχθησαν τὰ νέφη...

Ἐπὶ τῆς καταστροφῆς ταύτης ἕκαστον τάγμα τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς διοικετο παρ' ἐνὸς στρατηγού.

ὁπισθοχώρησαν ὡς ἂν ἦσαν ἠττημένοι. Ἄλλ' ὁ Οὐβελγικῶν ἀνέκραξεν ἀβρόθιοι οἱ τῆς φρουρᾶς καὶ εὐθυσθεῖτε!

Ὁ Νεῦ, ὑψηλὸς ὅσοι καὶ ὁ θάνατος τὸν ὁποῖον ἐδέχετο, ἐξετίθετο ἐν τῇ καταγίδι ταύτῃ εἰς πᾶσαν προσβολήν.

Καταστροφή.

Ἡ φυγὴ ὁπισθεν τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς ὑπῆρξε θρηνηδεδαστάτη. Τὰ γαλλικὰ στρατεύματα ἐκάμφθησαν...

Ὁ Νεῦ τότε ἀναβαίνει εἰς ἄλλον ἵππον, καὶ με ἀσκεπῆ κεφαλὴν, ἄνευ λαϊμοδέτου, ἄνευ ξίφους, τρέχει εἰς τὸν δρόμον...

Ἐπὶ τῆς φοβερᾶς καταστροφῆς ταύτης ἕκαστον τάγμα τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς διοικετο παρ' ἐνὸς στρατηγού.

τίς πρῶτον ἐπ' αὐτῶν φεύγουσιν; ὄλον ἐκεῖνο τὸ πλήθος τῶν ἀμάξιων καθίσταται πρόσκομμα εἰς τὸν δρόμον καὶ πρόξενον σφαγῆς.

Εἰς τὴν Γενάπτην ἐπειρήθησαν νὰ ἐπιτρέψωσι, νὰ σχηματίσωσι μέτωπον, νὰ ἐποχλεύσωσι τὰ κυλιόμενα πλήθη.

Ἄρου ἱστορία εἴμεθα, ἄς τιμωρήσωμεν λοιπόν. Ὁ γέρον Βλύχερος ἠτίμασεν ἑαυτὸν. Αὐτὴ ἡ ὁμότης του ἔφερε τὴν συμφορὰν ἐκείνην...

Οὗτος ὁ ζαλόσις σκοτασμός, οὗτος ὁ φόβος, αὐτὴ ἡ θρασύς καὶ ἡ πτώσις ἀληθῆς ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἐκπληξάσης τὴν ἱστορίαν...

Ἐπὶ τῆς φοβερᾶς καταστροφῆς ταύτης εἰσῆλθεν εἰς τὴν γραμμὴν τῆς μάχης καὶ ἡ αὐτοκρατορικὴ φρουρά...

ΤΟ ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ ΤΟΥ ΨΥΧΟΡΡΑΦΟΥΝΤΟΣ

(ἀνεκδοτόν)

Ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ ἱερέως ἐκρούσε δις τὴν θύραν, ἀλλ' οὐδεὶς προσῆλθε ν' ἀνοίξῃ αὐτήν.

— Ἄνοιξε λοιπόν, ἀναθεματισμένα, ἀνοικτὰ εἶναι. Ὁ ἀπεσταλμένος πτοηθεὶς ὀλίγον, ἐστὶ διατάζων, ἀλλ' ἐν τούτοις ἔκαμε βήματα τινά.

— Μπα! ἀνέκραξεν ὁ γέρον, σὺ εἶσαι καλόγηρος; δὲν βλέπεις ὅτι εἶμαι εἰς τὰ τελευταῖα μου;

— Ἐλα μέσα λοιπόν, μωρέ, ἐπανελάθεν ὁ ἀσθενής, δὲν θὰ σὲ φάγω.

— Ναι, ἐγὼ εἶμαι, Κύρ Κωνσταντίνε... ἦλθα νὰ σὰς ἐρωτήσω μήπως θέλετε τίποτε, διότι... μὰς εἶπαν, ὅτι ἀσθενεῖτε... καὶ ὁ ἡγούμενος με ἔστειλε...

— Ναι, ἐννοῶ, ὑπέλαθεν. ἦλθεν νὰ με ἐξομολογήσης,...

— Δὲν ἐπιθυμεῖτε, Κύρ Κωνσταντίνε, νὰ συνδιαλαγῆτε με τὸν πανάγαθον Θεόν;

— Κουτοπόνηρε! σ' ἐννοῶ, ἀνέκραξεν. Ὁ καλόγηρος εἰσώπα ἀπελπίς, ἀναζητῶν ἀποφασιστικὴν τινὰ φράσιν...

— Νὰ εἴπῃς εἰς τὸν ἡγούμενον, ὅτι θέλω νὰ τὸν ἴδω, ὑπειπονθήρισεν ἡσύχως, καὶ δι' ὕφους ἐκδηλοῦντος προφανῶς εἰρωνεῖται.

— Τὸ ἀπόρρητον; ἐπανελάθεν ὁ καλόγηρος. — Ναι, τὸ ἀπόρρητον, τὸ ὁποῖον ζητεῖ πρό πολλοῦ ἀπὸ ἐμὲ νὰ μάθῃ. Ναι, μὴ ἀπορεῖς σὺ, αὐτὸς ξεύρει καλῶς.

Πρὸ εἰκοσι χρόνων ὁ κ. Κωνσταντίνος καὶ ὁ ἡγούμενος εἶχον παύσει τοῦ νὰ ἦναι φίλοι καὶ δὲν ἐχαιρετιζόντο πλέον.

— Οὐδεὶς γνωρίζει τὸ μυστήριον τοῦτο. Ἐν τούτοις ἄπειροι διαδόσεις ἐκυκλοφόρου.

Ἐλέγτο, ὅτι ὁ ἡγούμενος εἶχεν ἀσπασθῆ τὸ ἱερατικὸν σχῆμα ἐξ ἐρωτικῆς ἀπελπίσεως καὶ ἐκ περιστάσεως εἰς ἄκρον δραματικῆς.

ΟΛΙΓΑ ΔΑΚΡΥΑ ΤΗ' ΑΩΡΩΣ ΘΑΝΟΥΣΗ. ΜΑΡΙΑ ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗ

Τὸ δύστηνον, τὸ ἀκαχον, ὦ πάτερ, τοῦτο πλάσμα
Πῶς τῆς ἀργῆς σου ἀξίον τῆς κραταιᾶς ἐκρίθη;
Ἄνθ' ἄλλιον μὴ ἔθραυσεν; Ἄνθ' ἄν πλὴν εἶχες πλήθει...
Ἦ μὴ τι ἀκαίρον αὐτοῦ ἀφύπνισέ σε ἄσμα;

Τλήμων Μαρία! Διέχεες παντοῦ φῶς, ἄρωμα, ζωὴν καὶ χαρὰν ἥσο τοῦ οἴκου σου τὸ λαμπρότερον σέμνωμα καὶ ὁ πολυτιμώτερος κόσμος ἥσο τὸ χάριμα καὶ τὸ ἐντρυφήμα τῶν γονέων καὶ συγγενῶν σου, ἡ πηγὴ καὶ τὸ κέντρον πάσης αὐτῶν εὐδαιμονίας καὶ χαρᾶς· ἐπὶ σὲ ἐστήριζον τὰς γλυκύτερας αὐτῶν ἐλπίδας· διὰ σὲ ἐπλαττον τὰ τρυφερώτερα καὶ μαγικώτερα ὄνειρα.....

Ταλαίπωροι γονεῖς! Ἦτο διὰ σᾶς ὁ λιμὴν πάσης βρωτικῆς τρικυμίας, ἀκτίς παρηγορίας καὶ ἐλπίδος ἐν πάσῃ σας θλίψει· ἦτο ἡ εὐτυχία σας, ἦτο ὁ κόσμος ὅλος διὰ σᾶς αὐτή, ἦτο τι πλειότερον!..... Τὴν ἠγαπάτε τόσο!.....

Τίς δύναται νὰ σᾶς παραμυθῆσῃ; Λέγουσιν οἱ φιλόσοφοι ὅτι δέον νὰ κρατῶμεν τὰ δάκρυά μας, νὰ συγκρινῶμεν καὶ διασκεδάζωμεν τῆς συμφορᾶς μας τὸν βαρύτερον στόνον, νὰ μετριάζωμεν τὸ μέγεθος τῆς ὀδύνης μας, νὰ ἀναστραφῶμεν τὰ δυστυχήματα τῶν ἄλλων καὶ νὰ ἀντλῶμεν ἐξ αὐτῶν ψυχραιμίαν καὶ θάρρος, σθένος καὶ καρτερίαν, ἱκανὰ νὰ πρᾶξωσι τοὺς φρικαλέους πόνους τῆς πληγῆς, ἣν διανοίγει ἐν ἡμῖν αἰώνιος ἀπὸ προσφιλοῦς ὄντος ἀποχωρισμός. Ματαία παρηγορία!... Ὅταν μάλιστα παραδίδεται ἀπόνως θύμα εἰς τὸν θάνατον οὐχὶ κραυγάζει ζωὴ, οὐχὶ ὑπαρξίς ἀπειλῆς καὶ ἀπογοητευθεῖσα, φέρουσα ἐπαχθῶς τὸ βάρος τῶν ἐτῶν, μὲ χιονώδη τὴν κόμην καὶ παγερὰν τὴν καρδίαν, ἀλλὰ ὑπαρξίς πλήρης ζωῆς καὶ νεότητος, ὑπαρξίς θαλερὰ καὶ σφιγγῶσα, ὑπαρξίς μόλις ἐπιθέσασα τὰ τρυφερὰ τῆς χεῖλι ἐπὶ τῆς κυλικῆς τοῦ βίου!.....

Δύστηνος κόρη! Ποικιλοπτερος χρυσάλλις φαιδρὰ ἐπέτας ἀπὸ ἀνθους εἰς ἄνθος ἐν τῷ λειμῶνι τούτῳ τῆς ζωῆς καὶ ἀφροντίς ἐρύζας ἀπλήστως τὸ πολυτιμον αὐτῆς ἄρωμα. Ρόδον τοῦ ἀνθῶνος νεοδλαστὴς μόλις ἤρχισες νὰ διανοίγῃς τὸν εὐώδη κάλυκά σου ἐν μέσῳ πνοῶν, ζεφύρων καὶ μύρων. Ἀστὴρ χρυσαυγῆς μόλις εἶχες ἀρχίσει νὰ προβάλλῃς τὴν θαμβοῦσάν σου λαμπρότητα. Ἰρις μαγικὴ μόλις εἶχες ἀρχίσει νὰ ἀναπτύσσῃς τὰ πολυθέλητρά σου χρώματα....

Τρισυδαίμων διεγέλα φαιδρὰ ἡ ζωὴ σου, ἐν μέσῳ ἀνθῶν, ἀγμάτων καὶ τρυφῆς· τρισόβιοι διέρρεον αἱ χρυσαῖ σου ἡμέραι ἐν μέσῳ θερμότητος γονέων στοργῆς καὶ ἀπειροῦ συγγενῶν καὶ φίλων λατρείας.....

Ἄλλ' οἶμοι! Ἄλαστῶν δαίμων ἐφθάνησε τὴν τῶσιν εὐδαιμονίαν σου, θανατηφόρον ἔβαλε κατὰ σοῦ βέλος κα!..... φεῦ!..... ἤρχισε νὰ μαραινῆται καὶ ν' ἀποφυλλίζηται τὸ ρόδον, ἤρχισε νὰ ὠχρῆσθῇ τὸ ἀστρον, νὰ ἀποσβέννηται ἡ Ἰρις... Ἡ Μαρία, ἡ πλήρης ζωῆς καὶ νεότητος, ἡ πλήρης ὑγείας καὶ σφιγγούς, ἡ πλήρης εὐφροσύνης καὶ πνεύματος, ἡ πλήρης χάριτος καὶ γοητείας, ἡ πλήρης χαρᾶς καὶ γελῶτων, ἡ Μαρία, τὴν ἀνάπτει τῆς ὁποίας χαρμωσύνως ἐώρταζεν ἡ φύσις πάσα, κάτωχος, ἰσχυρὴ, μεμαραμμένη, συντετριμμένη στένει ἤδη ἐν τῇ κλίνῃ ὑπὸ ὀδυνῆς καὶ θυμοδόρου βληθεῖσα νόσου.

Ἴδετέ την.... Ἡμιθανῆς ἡ δαίλαιος καὶ ἐν μέσῳ φρικωδῶν ἀλγηδόνων στηρίζει ἐπὶ τῆς μητρὸς τῆς παραμυθίας βλέμμα, ζητεῖ πλησίον τῆς τὴν μάμμην καὶ τὸν πατέρα, μεριμνᾷ περὶ τοῦ πάσχοντος ἀδελφοῦ καὶ ὡσεὶ προαισθανομένη τὸ ὀδυνηρὸν τέλος μάτην, ζητεῖ βοήθειαν παρὰ πάντων. Ἄλλά, φεῦ! τὴν ζητεῖ εἰς μάτην! Δύστηνος κόρη! Βάσκανος μοῖρα σοὶ ὤρισε νὰ τελειώσῃς τὴν ζωὴν πρὶν ἢ τὴν ἀρχίσῃς!.....

Ἄχ! διατὶ ὁ θάνατος νὰ μὴ ἔχῃ σπλάγγνα, ὅπως σὲ λυπηθῇ; Διατὶ νὰ μὴ ἔχῃ ὀφθαλμούς, ὅπως ἴδῃ τὴν θάλλουσαν νεότητά σου, τὸ κάλλος καὶ τὴν χάριν σου, τὸ ἐράσιμόν σαῖμά σου καὶ τὰ τόσα καὶ τόσα θέλητρά σου; Διατὶ νὰ μὴ ἔχῃ ὦτα, ὅπως σὲ ἀκούσῃ φελλίζουσαν ἐν λυγροῖς καὶ γόοις; Βοηθήσατέ με, σώσατέ με, δὲν θέλω ν' ἀποθάνω;... Φεῦ! εἶνε ἀσπλαγχνος ὁ θάνατος, εἶνε τυφλός, εἶνε κωφός!.....

Ἄλλὰ τότε, Θεέ μου, πρὸς τί ἐπεμφας αὐτὴν ἐνταῦθα, εἰς τὴν γῆν τῶν ὕδωρων, ἀφοῦ ἐπέπρωτο, ὡς φωτεινόν τι μετέωρον νὰ λάμψῃ καὶ νὰ σβεσθῇ; πρὸς τί βαρύποτος νὰ βαστάσῃ αὐτὴν μητρικὴ ἀγκάλη, ἀφοῦ ἐπρόκειτο ἡ δρόσος τοῦ κάλλους αὐτῆς καὶ ἡ λάμψις τοῦ πνεύματός της νὰ παρέλθωσι τόσῳ ταχέως καί, ὡς ὄνειρον, νὰ διαλυθῇ ἡ μαγεία τῶν ὄντων; ὦ! βεβαίως μὰς τὴν ἔστειλες ἕνα μὰς διδάξῃς δι' ἀπειροστὴν φορὰν, ὅτι ἡ εὐτυχία εἶνε ὁ ἀπηγορευμένος καρπὸς διὰ τὸν δυστυχῆ θνητὸν, ὅτι τὰ πάντα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἰσὶν ὄνειρα ψευδῆ, χίμαιραι ἀπάτηλαί. παλμοὶ πλάνου, ὅτι παντὸς θνητοῦ, νέου ἢ γέροντος, σοφοῦ ἢ ἀσοφοῦ, πλουσίου ἢ πένητος τῆς ἐπιγείου αὐτοῦ ἐπιδημίας τὸ τέρμα εἶνε ὁ τάφος!.....

Ἡ Μαρία ἀπέθανεν!.... Τίς θὰ τὴ πιστεύσῃ; Διὰ τὸ χῶμα λοιπὸν ἐπλάσεν ἡ φύσις τὸ συμπαθέστερον, τὸ εὐφύστερον καὶ τὸ εὐγενέστερον τῶν τέκνων της; Ἄ! ὄχι, ὄχι! Δὲν εἶνε τοῦτο δυνατόν ποτέ! Ἡ Μαρία νεκρά! Ἡ Μαρία, ἡ διὰ τοῦ ἀθώου μειδιάματός της μυριότα δυναμένη ν' ἀναστήσῃ νεκροῦς! Ἀδύνατον! Δὲν ἦτο δυνατόν ν' ἀγαπήσῃ τότῳ ταχέως τὴν διαρκῆ τοῦ τάφου γαλήνην καὶ τοῦ Οὐρανοῦ τὴν αἰωνιότητα, ὅσα καὶ ἂν ἦνε αὕτη μακαρία, καὶ νὰ ἐγκαταλίπῃ τὸν κόσμον εἰς ὃν δὲν εἶχεν εἶτι εἰτέλθῃ καὶ ὁστις λαμπρὸς διηνοιγέτο πρὸ αὐτῆς, πλήρης μέλλοντος καὶ ἐλπίδων.....

Ἄλλ' οἶμοι! Τὴν εἶδομεν πάντες, ἄνευ πνοῆς, ἄνευ παλμῶν, παγερὰν καὶ ἄλαλον ἐντὸς παλλεύκου φερέτροῦ· ἤκουσαμεν τὴν νεκροστικὴν ἀκολοθίαν της, ἤκουσαμεν τὸν ἀπαισίον ἦχον τοῦ πύου καὶ τῆς σκαπάνης τοῦ νεκροθάπτου!.....

Σ' εἶδαν οἱ ἄγγελοι.... ὡσφράνθησαν
Τὰ μῦρα τῆς ψυχῆς σου,
Ἄνοιξαν τὴν ἀγκάλη τους
Κ' εἶπαν: ἐδῶ κοιμήσου.

Ὁ ἐπίγειος ἄγγελος ἐκλήθη παρὰ τῶν ἐν τῷ Οὐρανῷ ἀδελφῶν του καὶ ἀπέπη ἀφ' ἡμῶν, ὅπως συνεχίσῃ τὴν ἐπὶ τῆς γῆς εὐδαιμονίαν του ἐκεῖ παρὰ τὸν θρόνον τοῦ Πλάστου!

ὦ Μαρία, Μαρία!... Μετέβης εἰς τόπον, ἔνθα τὰ ρόδα δὲν μαραινόνται ποτέ, ἔνθα τὰ πτηνὰ κελαδοῦσιν αἰωνίως, ἔνθα τὰ μῦρα τῶν ἀνθῶν δὲν ἐξανθλοῦνται, ἔνθα τὸ ἀστρον τῆς ἡμέρας οὐδέποτε δύνει!... Ἐκεῖ, ἔνθα μετέβῃ ἡ μακαρία καὶ ἀγγελικὴ ψυχὴ σου, βασιλεύει αἰωνία εὐτυχία, αἰωνία νεότης, γαλήνη καὶ ἁρμονία, αἰωνία μακαριότητα!...

Ἐκεῖ, ἔνθα μετὰ τῶν ἀγγέλων συναγάλλεσαι, μὴ λησμονήσῃς, φιλάτη Μαρία, καὶ τοὺς ἐν τῇ γῶρᾳ ταύτῃ τοῦ κλαυθμῶνος δυστυχεῖς, οἵτινες τόσῳ σὲ ἠγάπησαν... Μὴ λησμονήσῃς ἐν τῇ οὐρανίῳ εὐδαιμονίᾳ σου, ὡ μακαρία καὶ ἀγγελικὴ ψυχὴ, νὰ πέμψῃς ἀκτίνα παρηγορίας εἰς τοὺς πολυτλήμονας γονεῖς σου, τῶν ὁποίων οἱ ὀφθαλμοὶ θα ἔχῃσι πάντοτε διὰ τὸ προσφιλὲς ὄνομά σου καὶ τὴν γλυκεῖάν σου ἀνάμνησιν δάκρυα πύρινα....

Ἀθήνησι τῇ 24 Μαρτίου 1892

ΔΗΜ. Κ. ΦΟΥΤΑΚΗΣ.